

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. I. An Jurisdictio Ecclesiastica primariò, ac essentialiter Ecclesiae:
Romano autem Pontifici, atque aliis Episcopis ministerialiter tantùm, sicut
facultas videndi oculo, conveniat: ad duos primos ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT PRIMUM.

An Jurisdictio Ecclesiastica primario, ac essentialiter Ecclesie: Romano autem Pontifici, atque aliis Episcopis ministerialiter tantum, sicut facultas videndi oculo, conveniat: ad duos primos numeros Libelli Richeriani.

1. Richerius num. 1. totius doctrinæ suæ circa potestatem Ecclesiasticam fundamentum ponit, quod est hujusmodi; *Tota Jurisdictio Ecclesiastica primario, propriè ac essentialiter Ecclesie convenit: Romano autem Pontifici, atque aliis Episcopis instrumentaliter, ministerialiter, & quoad executionem tantum.* Ut convenienter ac consequenter loqueretur Richerius, secundam propositionis partem hoc modo debuerat efferre; *Romano autem Pontifici, atque aliis Episcopis, secundario impropriè, atque accidentaliter tantum.* Nam primario respondet secundario; propriè opponitur impropriè; essentialiter distinguitur accidentaliter. Itaque summus Pontifex non haberet suam Jurisdictionem à Christo, sed ab Ecclesia, cui primario collata fuisset; Non haberet ipse propriè Jurisdictionem, sed impropriè: quia illam nomine Ecclesie, ac delegatâ tantum autoritate exerceret. Accidentaliter dumtaxat penes ipsum esset Jurisdictio, & posset Ecclesia ejus exercitium alteri, puta simplici Presbytero committere; quod contra communem Ecclesie sensum esse statim apparet, & pugnat cum aliis Richerii verbis.

2. Sed assumenda est jam propositio prout jacet; ut scilicet Jurisdictio conveniat Romano Pontifici, atque aliis Episcopis instrumentaliter, & quoad executionem tantum. Quæro igitur quænam sit causa principalis, cujus summus Pontifex, atque alii Episcopi sunt instrumenta? Quis est Dominus, cujus ipsi sunt Ministri? Quis est Judex, cujus ipsi sententias exequuntur? si Christum causam principalem, Dominum, ac Judicem intellexit, verum sensit: sed sibi contradixit. Nam instrumentum à causa principali vim agendi recipit immediatè, Mi-

nister, & Executor à Domini vel Judicis imperio, aut judicio facultatem suam atque auctoritatem immediatè mutuatur. Quomodo igitur tota jurisdicção Ecclesiastica primariò, propriè, ac essentialiter Ecclesiæ conveniet? Nisi fortè idem pluribus rebus, ut inter se distinctis, possit competere primariò, propriè ac essentialiter. Si verò causa principalis, Dominus, ac Judex est ipsa Ecclesia: summus Pontifex, atque alii Episcopi non sunt, nisi instrumenta, Ministri, & executores Ecclesiæ, non autem Christi, nisi Ecclesiâ mediante. Hoc autem est contra definitionem Martini V. Papæ, & Concilii Constantiensis, hanc Wiclefi propositionem ordine trigésimam septimam condemnantium; *Nec Papa est proximus & immediatus Vicarius Christi*, & contra plurimas Facultatis Theologiæ Parisiensis declarationes.

3. Responderet fortassè Richerius, Christum quidem immediatè dedisse jurisdicçãoem toti Ecclesiæ: ita tamen ut ipsemet assignarit illius instrumenta, Ministros, & Executores, Romanum Pontificem, atque alios Episcopos. Sed recurrit difficultas, cujus scilicet virtute agant illa instrumenta, cujus nomine, atque auctoritate, illi Ministri & Executores? Verùm expendenda sunt argumenta, quibus probat, totam jurisdicçãoem Ecclesiasticam primariò, propriè, ac essentialiter Ecclesiæ convenire. Palmare illud est, à quo suum orditur Tractatum. *Vulgare*, inquit, atque indubitata fidei axioma, Deum & naturam prius atque immediatius ad totum suppositum, quam ad aliquam partem suppositi, quamvis nobilissimam intendere: eamq; ob causam, facultatem videndi, & g. toti datam esse homini, ut per oculum tanquam per organum & Ministrum hominis exerceretur: nam per, & propter hominem existit.

4. Inepta est comparatio Ecclesiæ cum supposito, non solum quia suppositum est quid singulare, Ecclesia autem integra communitas ex multis ac diversis suppositis constans; sed etiam quia, si Ecclesia cum aliquo supposito, seu homine singulari conferatur, non erit ipsa suppositum, sed pars suppositi. Est enim Ecclesia corpus mysticum, cujus spiritus, ac velut anima est ipsemet spiritus Christi, Spiritus Sanctus. Undè sicut corpus hominis non est suppositum, sed pars suppositi; ita Ecclesia corpus quidem dici potest, non autem suppositum, si consideretur seorsum à Spiritu quo vivificatur.

Undè

Undè consequitur ulterius, quod sicut falsum est, quod totum corpus hominis videat, licet verum sit, quod homo, vel anima videat per oculum, tanquam per organum & ministrum: ita licet dici posset Romanum Pontificem, aliosque Prælatos totius Ecclesiæ organa & ministros esse, si cum hominibus, qui Ecclesiæ corpus conflant, intelligatur etiam spiritus Christi, à cuius virtute procedit autoritas Pastorum Ecclesiasticorum, qui que cum ipsis baptizantibus baptizat, cum ipsis solventibus, vel ligantibus solvit, aut ligat; qui denique totius Ecclesiasticæ jurisdictionis Institutor est atque primus autor; tamen falsum est Ecclesiæ Pastores, cum in suos subditos jurisdictionem exercent, ipsorum subditorum, aut etiam omnium simul fidelium, atque in eo sensu Ecclesiæ mera existere organa.

5. Confundit Richerius finem jurisdictionis cum ejus subiecto. Christus Sacramenta, jurisdictionem, & cætera omnia propter totius Ecclesiæ corpus, non autem propter unius alicujus membri, quantumvis excellentis, bonum contulit. Non enim constituta est Ecclesia propter summum Pontificem, sed potius summus Pontifex propter Ecclesiam, sicut non fabricatur corpus propter caput, aut cor, sed potius caput, cor, & alia omnia membra producuntur, ut corpus integrum ac perfectum efformetur. *Omnia enim, inquit B. Paulus I. Corint. 3. ver. 22. relatus à Richerio, vestra sunt, sive Paulus, sive Apollo, sive Cephas, sive Mundus, sive vita, sive mors, sive presentia, sive futura. Omnia enim vestra sunt: vos autem Christi: Christus autem Dei. Atque in eo sensu certum est; Christum prius, immediatius, atque essentialius claves, sive jurisdictionem toti dedisse Ecclesiæ quàm Petro: quia scilicet ultimus finis, atque aded in intentione prior, immediatior, & essentialior Christi Ecclesiam instituentis, fuit ipsius Ecclesiæ corporis, non autem solius ejus capitis, aut aliorum præcipuorum membrorum, bonum. At non est quæstio, cui, idèst, pro cuius bono, aut propter quem finem; sed cui tanquam subiecto; cui tanquam cœonomo, dispensatori, ac suo Vicario Christus immediatè contulerit potestatem solvendi vel ligandi? Richerius affirmat, autoritatem illam toti corpori Ecclesiæ immediatè collatam; ejus autem usum dumtaxat & exercitium summo Pontifici, &*

538 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
& aliis Pastoribus tanquam ministris commissum, illamque
sententiam sibi cum schola Parisiensi communem esse jactat.
Scholæ Parisiensis sententiam expendemus inferius. Audia-
mus modò Richerii probationes.

6. Numero secundo claves B. Petro, nomine totius Ec-
clesiæ, promissas his verbis Matth. 16. *Et ego tibi dabo claves*
Regni Cælorum, vult ordini Hierarchico fuisse collatas: pri-
mum Matt. 18. his verbis; *Dic Ecclesiæ, &c.* Verùm Ecclesiam
illic non pro univerforum fidelium cœtu, sed pro Superiori-
bus Ecclesiasticis sumi docet S. Joannes Chryostomus homil.
61. in Matt. ubi hæc verba; *Dic Ecclesiæ*: sic exponit; *Presbi-*
teribus scilicet ac presidentibus. Absurdum esset ita vocem illam, *Ec-*
clesiæ, interpretari, ut Christus voluerit reos incorrectos apud
universum fidelium cœtum accusari. Primò quia impossibile
est, ut omnes congregentur in eundem locum. Secundò quia
plerique, ut mulieres ac plebei non solum potestate, sed
etiam scientiâ carent. Tertio quia per Ecclesiam Christus sig-
nificavit illos tantum, quibus statim dixit; *Quaecumque alliga-*
veritis super terram ligata erunt & in Cælo; hoc est non omnem mul-
titudinem, sed solos Apostolos, quibuscum loquebatur,
eorumque successores. Quartò denique quia constans Eccle-
siæ usus est, ut peccatores apud Prælatos Ecclesiasticos, non
apud multitudinem, accusentur; nec etiam apud omnes Præ-
latos simul ac collectivè: alioquin enim convocandum esset
Concilium Oecumenicum, quoties Christianus seceretò, ac
coram testibus frustrâ correptus, Ecclesiæ denuntiandus es-
set, sed apud solum ejus, qui corripendus est, Pastorem.
Quamòbrem S. Thomas 2. 2. quæstione 33. art. 8. ad tertium
argumentum ab autoritate S. Augustini in Regula desumptum,
ubi in ordine correctionis fraternæ, peccatum prius Præpo-
sito, quam testibus manifestari præcipitur, respondet, *Quod*
Augustinus intelligit, quod prius dicatur Prælo, quam testibus, secundum
quod Prælati est quædam singularis persona, que magis potest preesse quam
alii: non autem quod dicatur ei, tanquam Ecclesiæ, id est sicut in loco judi-
cii residentis. Ac reverà tam apertè hunc sensum præferunt ver-
ba S. Augustini, tamque apertè alludunt ad prædictum Evan-
gelii locum, ut nullum possit esse dubium quin per Eccle-
siam, Superiorem Ecclesiasticam, seu Canonicum intellexe-
rit;

rit; hæc sunt regulæ verba cap. 23. *Antequam aliis demonstretur, per quos convincendus est, si negaverit, prius Præposito debet ostendi, si adnotatus neglexerit corrigi, ne forte possit secretius correptus non innotescere ceteris. Si autem negaverit, tunc neganti adhibendi sunt alii, ut jam coram omnibus possit, non ab uno teste argui, sed a duobus, vel tribus convinci. Convictus vero secundum Præpositi, vel etiam Presbyteri, ad cujus dispensationem pertinet, arbitrium, debet emendatoriam subire vindictam, quam si ferre recusaverit, etiam si ipse non abcesserit, de vestra societate projiciatur. Dicitur ergo Ecclesiæ, dum dicitur Prælato tanquam Judici: quia Ecclesia est in Prælato, sicut in capite.*

7. Nec obstat primorum Ecclesiæ sæculorum praxis, cum in fidelium cœtu denunciabantur, & censurâ Ecclesiasticâ percellerantur peccatores incorrecti, ut colligitur ex B. Paulo I. Corint. 5. *Ego quidem absens corpore, præsens autem spiritu, jam IUDICAVI, ut præsens, eum, qui sic operatus est in nomine Domini nostri Jesu Christi, congregatis vobis & meo spiritu cum virtute Domini nostri Jesu, tradere huiusmodi Satana in interitum carnis: & ex Tertulliano apolog. cap. 39. Coimus in cœtum & congregationem ibidem etiam exhortationes, & censura Divina. Nam & judicatur magno cum pondere summumq; futuri iudicii præiudicium est, si quis ita deliquerit, ut à communicatione orationis, & conventus, & omnis sancti commercii relegatur. Hæc, inquam, praxis, non obstat iis, quæ diximus. Judicandi enim autoritas non erat penes fideles quoscumque, sed penes Pastores. Judicavi, inquit S. Paulus, non autem judicavit quicumque congregati erant. Et Tertullianus post suprâ relata verba, nullo interposito prosequitur; *Præsident probati quique Seniores honorem istum, non pretio, sed testimonio adepti. Neque enim pretio ulla res Dei constat. Itaque sicut in Christianorum cœtibus soli Præfecti Ecclesiastici prædicabant, & alias functiones sacras exercebant, ita & pœnas spirituales decernebant. Populus autem aderat tantum ut testis & approbator, atque ut quod Pastores decernebant, quodque ad se attinebat, excqueretur, v. g. in vitandis excommunicatis.**

8. Secundò, Ecclesiæ datas ait Richerius claves per realem missionem, de qua Luc. 10. legimus; *Designavit Dominus, & alios septuaginta duos: & misit illos binos ante faciem suam, in omnem civitatem, & locum, quò erat ipse venturus. Verùm hæc discipulorum missio, jurisdictio propriè nuncupari non potest. Non enim*

540 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
mittebantur ad regendum populum, sed ut illum ad Christum
cum fructu suscipiendum præpararent; mittebat namque il-
los tantum in civitates & loca, quod erat ipse venturus. Sed
demus missionem illam, jurisdictionem fuisse: an inde legiti-
mè concludet Richerius illam discipulis *individua & collectiva*
datam? Nonne potius significant illa verba; *Misit illos binos,*
quod singuli discipuli non erant tantum *instrumenta, Ministri,*
& *executores* totius Collegii, sed Christi. Adde quod illa mis-
sio erat tantum temporanea, ad præparandum, ut diximus,
populum adventui Christi.

9. Affert deinde hæc Christi verba in Evangelio S Joannis
cap. 17. recitata; *Sicut me misit in mundum, ita & ego eos misi in mun-
dum, & pro eis sanctifico me ipsum, ut sint & ipsi sanctificati in veritate,*
ut & ipsi in nobis unam sint, ut credat mundus, quia tu me misisti, ut sint
consummati in unum, &c. Quibus verbis, inquit Richerius, liquet
demonstratur Christum non tam uni, & soli Petro, quam unitati *infallibi-*
lem clavium potestatem detulisse. Erravit, aut decipere voluit Ri-
cherius, his verbis Christi adstruens *infallibilem clavium*
potestatem unitati delatam. Vel enim intelligit sub illa uni-
tate comprehensos etiam laicos: & tunc error est asserere
infallibilem clavium potestatem etiam ipsis delatam. Idque etiam ag-
noscere, videtur ipse Richerius, dum paulò inferius con-
cludit hoc modo; *Constat, totum ordinem Hierarchicum, Episcopali &*
Sacerdotali ordine, constantem, immediatè, proportionatè tamen, atque sub-
ordinatè suam potestatem, & jurisdictionem, hoc est, facultatem regendi Ec-
clesiam à Christo derivare; ubi jurisdictionem penes Episcopos, &
Sacerdotes tantum reponit. Sanè discrimen intercedere ne-
cesse est, inter eos, qui regunt, & eos, qui reguntur: Si
autem penes omnes fideles esset facultas regendi, quinam
essent illi regimini subditi? Nec enim concederet ipsemet
Richerius, ita tantum datam Ecclesiæ jurisdictionem, ut
ejus regimen Democraticum sit, quale, aut etiam imper-
fectius sine dubio esset, si ejus participes essent quicumque
fideles, etiam laici, ac mulieres.

10. Si autem Richerius his Christi verbis; *Omnes unum sint,*
sicut tu Pater in me, & ego in te, ut & ipsi in nobis unam sint, ut sint
consummati in unum, unitatem ordinis Ecclesiastici tantum signi-
ficare voluit, ut indicat ejus conclusio, decipere voluit, ac
fraus

fraudulenter prætermisit verbum istum, *Non pro eis autem rogo tantum, sed & pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me, ut omnes unum sint*, quæ verba apertissimè declarant, unitatem illam non esse accipiendam de solo ordine Ecclesiastico, sed de omnibus fidelibus, neque de unitate in consortio jurisdictionis Ecclesiasticæ, sed de unitate charitatis; imò illa verba, *sicut tu me misisti in mundum, & ego misi eos in mundum*, non intelliguntur de missione jurisdictionis, quæ tunc collata sit, ut vult Richerius. Orabat enim tantum Christus pro Discipulis, ut servarentur à malo, quando cum mundo versarentur, atque tanto inter se animorum consensu agerent, ut hinc mundus agnosceret Christum à Patre missum, quippe qui tam intimam inter suos Discipulos concordiam statuisset. Totus ferè illius capitis contextus hanc præfert sententiam. *Non rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos à malo, &c.*

11. Citat etiam S. Cyprianum & S. Augustinum relatos 24. quæst. 1. Can. *Quodcumque*. Can. *Loquitur*. Can. *Alienus*. Sed illorum Patrum testimonia expendimus lib. 5. & 7. Addit Richerius hæc verba ex capite 20. Joannis; *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos: accipite Spiritum Sanctum, quorum remisistis peccata remittentur eis, &c.* Undè concludit hoc modo: *Quando igitur missio vera & realis est collatio jurisdictionis, autore Apostolo 10. ad Rom. quomodo igitur predicabunt, nisi mittantur. Christus autem omnes Apostolos atque Discipulos, qui Episcopalem & Presbyteralem ordinem referebant, immediatè, individue, & collectivè misit, sicut à Patre suo, id est cum justa & spirituali auctoritate, ad Ecclesiam regendam necessaria missus fuerat: consurgit, totum ordinem Hierarchicum, Episcopali & Sacerdotali ordine constantem, immediatè, proportionatè tamen, atque subordinatè, suam potestatem, & jurisdictionem, hoc est facultatem regendi Ecclesiam à Christo derivare. Non immoramur circa discrimen missionis & jurisdictionis, quæ nonnihil distingui videntur, nec circa quæstionem, an omnes Apostoli suam à Christo jurisdictionem immediatè habuerint, quod etiam nonnulli, licet, ut videtur, sine sufficienti fundamento, negant. Modò enim tantum quæstio est, utrum Apostolos, & Discipulos, non solum immediatè, sed etiam individue & collectivè, miserit, quod asserit Richerius. Verum, primò, si hoc probaret, sibi contradiceret. Hic enim id est num. 2. statuit ordinem Hierarchicum, immediatè ju-*

542 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
jurisdictionem & facultatem regendi Ecclesiam à Christo deri-
vare : in 1. autem num. tradit totam jurisdictionem Eccle-
siasticam primario, proprie ac essentialiter Ecclesia convenire: Romano au-
tem Pontifici, atque aliis Episcopis instrumentaliter, ministerialiter, & quoad
executionem tantum. Quomodo enim summus Pontifex & Epis-
copi facultatem regendi Ecclesiam à Christo immediatè de-
rivaverunt, si eis comparatè ad Ecclesiam non competit ju-
risdictio, nisi instrumentaliter, ministerialiter, & quoad
executionem tantum, Ecclesiæ autem primario, proprie ac
essentialiter? An causa principalis regitur ab instrumento,
Dominus à Ministro, Judex ab executore? An qui habet
primariam, propriam, & essentialem jurisdictionem, guber-
natur ab eo, qui habet tantum facultatem instrumentalem,
ministerialem, ac executivam? Secundò, si Christus Aposto-
los atque Discipulos, qui Episcopalem & Presbyteralem or-
dinem referebant *individue & collectivè* misit, non poterant quid-
quam magni momenti agere seorsim, sed tantum omnes si-
mul, vel saltem major eorum pars: sicut in Senatu non qui-
libet, sed omnes vel plures simul Judices Senatusconsulta fe-
runt: si quando autem aliquid seorsim exequantur, jurisdic-
tione delegatà se id præstare profitentur. At certè Aposto-
li in convertendis populis, in fundandis, ac regendis Eccle-
siis, in ferendis vel tollendis censuris, &c. ab Ecclesia, vel
à Collegio Apostolico delegatos se non præstabant. Imò
S. Paulus non semel indicat, se ab Ecclesia non fuisse mis-
sum, præsertim ad Galat. 1. *Paulus Apostolus non ab hominibus neque
per hominem, &c. Cum autem placuit ei, qui me segregavit ex utero ma-
tris meæ, & vocavit per gratiam suam, ut revelaret Filium suum in me, ut
evangelizarem illum in Gentibus: continuo non acquievi carni & sanguini,
neque veni Hierosolymam ad Antecessores meos Apostolos.*

12. Adjungit Richerius illud D. Pauli testimonium act.
20. *Attendite vobis & universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Epis-
copos, regere Ecclesiam Dei.* Verum neque in illo testimonio, ne-
que in aliis à Richerio ex sacra Scriptura supra relatis, ver-
bum aliquod est, quod significet jurisdictionem *individue &
collectivè* Apostolis, discipulis, aut Episcopis datam. Pugnat
cum ea sententia etiam locus S. Cypriani, quem citat Riche-
rius ex 24. quæst. 1. can. loquitur. Si enim Episcopatus à sin-
gulis

gulis in solidum pars tenetur, si, ut ait alibi idem S. Cyprianus, habet in Ecclesia administratione voluntatis sua arbitrium liberum unusquisque prepositus, rationem actus sui Domino redditurus; quomodo facultas regendi Ecclesiam data est ipsimet Ecclesie, vel etiam ordini Hierarchico individue & collective?

13. Denique sententiam suam confirmat Richerius auctoritate D. Bernardi lib. 3. de confid. ad Eugenium cap. 4. quod integrum legi optat. Id & nos optamus. Nam in eo capite D. Bernardus indiscretas exemptiones reprehendit, præsertim quod turbent ordinem Hierarchicum, qua occasione dicit, à Deo etiam esse alias à Papali potestates, sed nihil dicit, unde sequatur jurisdictionem convenire Romano Pontifici instrumentaliter, ministerialiter, & quoad executionem tantum? Quæ autem sit ipse eam de re mens ipsemet explicat lib. 2. de confid. cap. 8. his verbis jam alibi relatis; *Tues cui claves tradita, cui oves credita sunt. Sunt quidem & alii Cæli janitores, & gregum Pastores, sed tu tantò gloriosior, quanto & differentius utrumque præ ceteris nomen hereditasti. Habent illi sibi assignatos greges singuli singulos, TIBI UNIVERSI CREDITI, uni unus. Nec modo ovium, SED ET PASTORVM, tu unus omnium Pastor. Unde id probem queris? Ex verbo Domini. Cui enim non dico Episcoporum, sed etiam Apostolorum sic absolute, & indiscrete tota commissa sunt oves? Si me amas Petre, pasce oves meas? Quas: illius vel illius populos Civitatis aut Regionis, aut certi Regni: Oves meas, inquit. Cui non planum, non designasse omnes? Nihil excipitur, ubi distinguitur nihil. Sed & in illo ipso capite, quod citat Richerius, sanctus Doctor, licet moneat summum Pontificem, ut potestate suâ in concedendis indiscrete exemptionibus non abutatur; plenitudinem tamen potestatis ipsi non deesse confitetur; Sic facitendo, inquit, probatis vos habere plenitudinem potestatis, sed iustitia fortè non ita. Facitis hoc, quia potestis, sed utrum & debeatis quaestio est. Ubinam illam plenam potestatem, quam summo Pontifici competere fatetur, in eum ab Ecclesia derivatam asseruit?*

14. Allatis sententiæ suæ probationibus, solvit Richerius duas objectiones seu responsiones sibi contrarias, quarum altera petita est à distinctione fori exterioris, & interioris, in quorum primo jurisdictionem aliqui negant à Christo immediate discipulis collatam, in secundo datam concedunt.

Sed

544 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
Sed cum nos discrimen illud in Apostolorum jurisdictione
non admiserimus, argumentum nobis minimè necessarium
defendendum non recipimus. Quod addit se demonstraturum
num. 6. facultatem excommunicandi immediatè creditam
fuisse Ecclesiæ à Christo, circa illum numerum examina-
bimus.

15. Altera objectio seu responsio est, potestatem jurisdictionis,
primitus quidem institutam & collatam Ecclesiæ à Christo, sed ea lege, ut
postmodum per Romanos Pontifices Petri Successores, propagaretur, atque aliis
Episcopis communicaretur: eamq; ob causam omnem auctoritatè istinc hodie
repeti ac derivari. Jurisdictionem toti Ecclesiæ, prout Laicos
etiam complectitur datam negamus: concedimus autem da-
tam Apostolis, non individue & collectivè juxta Richerii sensum,
ità scilicet, ut non exerceretur à singulis, nisi instrumentali-
ter, ministerialiter, aut quantum ad executionem; sed ita
ut possent vel singuli, vel omnes simul, eà uti; cum hoc
tamen discrimine, quod plenitudo jurisdictionis in B. Petro
esset ordinaria, & ad suos successores transmittenda; in aliis
autem Apostolis extraordinaria, & delegata; ita ut nullius
eorum successores in toto orbe indistinctè possent Ecclesias
fundare, vel regere, sed in ea quisque dumtaxat parte, quæ
sibi fuisset assignata. Nec contrarium probat Richerius.

16. Jurisdictionem etiam per Romanos Pontifices Petri
successores propagari, atque aliis Episcopis communicari
defendimus lib. 8. superest ut responsionem à Richerio in
hoc num. 2. allatam confutemus. Respondetis, inquit praxi Ec-
clesiæ primitivæ & sacris Canonibus, exploratissimum esse collationes benefici-
orum, sicut nunc eas vocitant, quadringentis & mille annis, communi jure, hoc
est sacrosanctis electionibus, factas: ratio est, quoniam omnis principatus, quæ
ad vim coactivam, ab hominum consensu pendet, ut lex Divina & naturalis
confirmat. Ergò à tempore quo Ecclesiis Cathedralibus Regni
Franciæ non providetur per electiones, Episcopi Gallicani
nullam vim coactivam habuerunt, siquidem ferè semper
hactenus restitit Ecclesia Gallicana electionum abrogationi.
Si Prælatorum potestas à subditorum consensu pendet, &
illa dependentia lege Divina & naturali confirmatur; cum
adversum eas, neque spatia temporum, neque privilegia locorum, neque Dig-
nitates personarum unquam præscribere possint, nunquam poterunt Gal-
li

li à suis Episcopis excommunicari, aut aliâ censurâ Ecclesiasticâ puniri, donec liberum consensum præstiterint. Adhuc enim certò non constat, an illi, ad quos pertinebat jus eligendi, liberè consenserint: cùm Clerum, aliosque Ordines videamus variis protestationibus & supplicationibus adversum electionum abrogationem intercessisse.

17. Sed nec electio, præsertim quando fit à populi communitate, jurisdictionem ante confirmationem absolutè Prælati tribuit; atque adeò, nec jus condendarum legum, infligendarum penarum spiritualium, &c. Quin etiam, si jurisdictione per electionem conferretur, sequeretur juxta mentem Richerii alium Ecclesiæ consensum desiderari, ut Prælati possent leges instituire, ac censuris plectere; adhuc enim, ut ipse ait num. 8. *Ecclesiam inconsultam, dissentientem, invitam vel inauditam obligare nequirent: quia leges tunc instituantur, cùm promulgantur, firmantur, cum moribus utentium approbantur.*

C A P U T II.

De Ecclesiæ definitione à Richerio tradita; De Ecclesiæ Capite, necnon de ejus statu & regimine. Ad num.

3. 4. & 5. Richerii.

1. **E**X his, quæ Richerius duobus primis numeris Superiori à nobis capite discussis, ceu fundamenta jecit, qualdam conclusiones, quas ille principia vocat, directè & necessariò se colligere asserit. Primum illud principium est Ecclesiæ definitio, quam toti operi præfixam hic num. 3. repetit; scilicet; *Ecclesia est politia Monarchica, ad finem supernaturalem spirituales instituta, regimine Aristocratico, quod omnium optimum & naturæ convenientissimum est, temperata à summo animarum Pastore Domino nostro.* Si Joannes Launoius eodem affectu fuisset erga Richerium, quo erga Bellarminum, in hanc definitionem justiori zelo inductus fuisset, quàm in eam, quæ à Bellarmino tradita est. Qui enim integrâ & prolixâ epistolâ, quæ est in par. 8. & ad Nicolaum Gatinæum inscribitur, tot tantaque testimonia congregavit, ut probaret in Ecclesiæ definitione non conti-

Z z z neri